
EVGENIKA

PRILOGA „ZDRAVNIŠKEGA VESTNIKA“

Zdravniški Vestnik je lani kot prvi med strokovnimi jugoslovanskimi listi začel v svojih vrstah poročanje o enem najbolj aktualnih vprašanj sedanjosti, o vprašanju evgenike. Rubrika, ki jo je spretno urejeval privatni docent dr. Božo Škerlj, je našla, po ustmenih in pismenih izjavah sodeč, ugoden odziv v naši zdravniški javnosti.

Zato smo se odločili razširiti rubriko v poseben list, zaenkrat v obliki priloge k Zdrav. Vestniku. Naj bi našel ta novi list vkljub svojemu za sedaj še skromnemu obsegu zanimanje tudi v širši, nezdravniški javnosti.

Evgenika, nauk o zboljšanju človeškega rodu, je problem, ki ne sme ostati omejen na ozki krog zdravnikov in drugih strokovnjakov. Nas vseh se tiče in razumniki vseh vrst in skupin naj bi prednjačili najprej z resnim proučevanjem in kmalu tudi s širjenjem evgenične misli med široke kroge naroda. Saj smo v mnogih primerih videli, da nosi največ sadov tak pokret, ki vzklije iz širokih tal naroda in ne oni, narekovan in ukazovan od zgoraj.

Morda bo utegnila beseda „evgenika“ še tuptam zadeti na občutljiva ušesa. Njim naj bo povedano, da evgenika ni in ne sme biti nauk mržnje drugega proti drugemu, naroda proti narodu, rase proti rasi, da tudi noče slepo posegati v pravice posameznika, širiti pa hoče in mora zavest, da ni treba prepuščati družine in naroda propadanju, da ni treba brezmočno gledati, kako se redčijo najbolj nadarjeni elementi in se množe manjvredni, kako se polnijo blaznice, ječe in bolnišnice z onimi, ki bi morali preklinjati svoje roditelje, ako bi le vedeli, odkod vse njihovo gorje.

Srečnejšemu rodu, lepši bodočnosti služi evgenika in se v tem svojem prizadevanju pridruži najplemenitejšim pokretom človeške družbe. Od njih pa se razlikuje v tem, da hoče graditi na trdnih tleh znanstvenih dognanj.

Pri tej gradnji pomagati, je cilj naše „Evgenike“.

Dr. R. Neubauer.

Evgenika v naših narodnih pregovorih

Ko sem prebiral Kocbek-Šašljevo zbirko slovenskih pregovorov, sem opazil, da se jako mnogo narodnih pregovorov, rekov in prilik nanaša na evgeniške probleme. Naslov te razprave je prav za prav premalo določen, kajti evgeniko moramo tu razumeti dokaj široko. Ti pregovori, ki jih v naslednjem navajam, se tičejo razen evgenike v ožjem smislu (ca 40), tudi učinkov alkoholizma (19), dalje zakona (14) in rodbine (18)¹⁾. Gre za izbor iz samo te zbirke in brez dvoma je izbor sam subjektiven; subjektivna je seveda tudi razlaga nekaterih pregovorov, ki sami po sebi niso jasni, odn. se dajo razložiti tudi drugače.

Vsekakor pa kaže že število teh pregovorov, da našemu *ljudstvu problemu evgenike nikakor niso tuji*, čeprav se jih morda ne zaveda v določeni obliki evgeniških vprašanj. Saj se tiče pribl. 4% vseh v Kocbek-Šašljevi zbirki objavljenih pregovorov bolj ali manj jasno evgeniških vprašanj. Nekaterim pregovorom sem kajpak šele svojevoljno pripisal tudi evgeniški pomen. Poskusil sem na podlagi teh pregovorov orisati program evgeniškega dela, ki bo — prav po teh pregovorih — morda lažje proknil v naše ljudstvo.

I. „Evgeniški“ pregovori

So pregovori, ki so čisto jasni, in drugi, ki jih moremo šele v tem ali onem smislu razložiti. Mnogi se tičejo ne le evgenike, temveč tudi poklicov, genetike, zakona, okolja itd. Toda dostikrat je prav razmerje n. pr. med genetiko in okoljem prav zanimivo izraženo. Mnogi tu navedeni pregovori so evgeniško važni, dasi se jim to na prvi pogled ne vidi.

Pri evgeniških pregovorih razlikujemo lahko več skupin :

a) Pomen vrojenih lastnosti

„Enemu dal Bog veslo, drugemu teslo.“ S tem pregovorom priznava narod raznovrstnost vrojenih zmožnosti, ali to, kar sem na drugem mestu izrazil s stavkom, da „vsi pač ne morejo biti Napoleoni.“ So rojeni voditelji in so rojeni hlapci. Na tem dejstvu ne spremeni ničesar niti drugo dejstvo, da namreč okolje *včasih* te vrojene razlike zakrije.

Tri variante : „Kaj ti veš, ki slamo ješ, mi vemo, ki teleta jemo“. — „Kaj ti veš, ki žgance ješ, mi vemo, ki meso jemo.“ — „Kaj ti veš, ki žgance ješ, mi vemo, ki beremo.“ Zadnja varianta je pač iz novejše dobe in ni popolnoma v istem smislu, kakor sta prvi dve. Kajti: ali nas ne spominjata prvi dve na važen princip naravnega izbora? Saj stvar lahko malo obrnemo: tisti, ki je pametnejši, pride prej v položaj, da bo jedel meso, kakor oni, ki je manj nadarjen. Ta razlaga je evgeniška — ne izključuje pa druge, ki bi vstrezala bolj teoriji okolja.

¹⁾ Pregovore, ki se tičejo genetike, bomo obravnavali ob drugi priliki, kajti teh sem samo v tej zbirki naštel blizu 150!

„Srebrno sedlo še ne stori dobrega konja.“ Ali ni tu krasno izražena ničnost okolja napram vrojenim lastnostim in sposobnostim? Ni denar odločilen pri izberi zakonskega druga, niti število krav, niti hiša, niti avto, niti zlato — temveč njegove vrojene lastnosti in sposobnosti, njegovo zdravje in razum! Da bi le ljudje več mislili na to, da ne velja pregovor le za konja in srebrno sedlo, temveč tudi za človeka!

b) O zakonu

„Ko bi se ljudje ne ženili, bi se svet spremenil v cigansko zgonišče.“ Spoznamo, kako dobro se ljudstvo zaveda pomena urejenih zakonskih (bračnih) razmer, kar je eden od glavnih postulatov vsakega evgeniškega dela. Sankcija skupnega (spolnega) življenja bodočih staršev je iz evgeniškega vidika važna. Njena oblika je seveda lahko jako različna. Evgeniško je važno, da se vedno zagotovi možnost kontrole dedne snovi pri prednikih; to je pa kolikor toliko mogoče samo pri sankcioniranih starševskih zvezah.

„Maček je mački najljubši.“ Ta pregovor nas opominja k rasni zvesti in čistosti pri izberi zakonskega druga.

„Par para išče.“ Zdrav se ženi (móži) z zdravim! Ne kvari svoje zdrave dedne snovi v potomcih, ki bi jih imel z dedno manjvrednim zakonskim drugom. Misli na odgovornost pred svojimi lastnimi otroki!

„Samec — neugnanec.“ Tudi to opazovanje je evgeniško važna obsodba neporočenih. Zakon, rodbina navaja k resnosti, k premišljanju, k skrbi in odgovornosti. Preko rodbine k narodu in državi, preko teh k človeštvu!

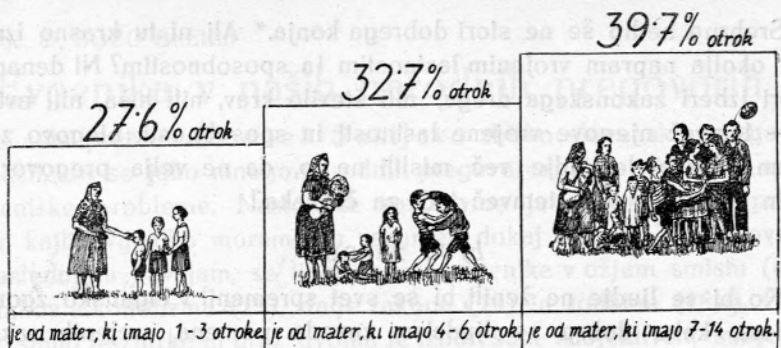
„Vzemi ženico sebi vrstnico.“ Tudi to je važen evgeniški opomin v vsakem, tudi v rasnem oziru. Le to naj se družijo, kar spada skupaj. Le oni imajo lahko polnovredno potomstvo, ki so sami polnovredni, dedno zdravi. Pa tudi prevelike razlike v raznih stvareh, ki so sicer v zvezi z okoljem (n. pr. socialne, poklicne, verske, narodnostne itd.) često niso koristne — ne glede na to, da je tudi pri teh stvareh dedna osnova lahko odločujoča.

„Zakon brez otrok — brez sonca dan.“ Čisto jasno je, da morajo imeti dedno zdravi zakonci tudi otroke, to ni le dolžnost napram občestvu, temveč tudi prava radost in sreča v zakonu.

„Ženi se pri ognjišču, botre išče na sejmišču“ in „Ženi se pri sosedu, posojila išči v deveti vasi.“ Pomen prvega dela teh dveh pregovorov, odn. nasvetov je v bistvu podoben kakor pri „vzemi ženico sebi vrstnico“. Drugi del teh pregovorov pa za nas ni važen — očitno tudi za ženitev ne.

c) O potomstvu

„Kjer je veliko konj, je gotovo eden krumpast.“ Mislimo na to, da poseča pomožno šolo največ otrok iz mnogoštevilnih rodbin (sl. 1.)

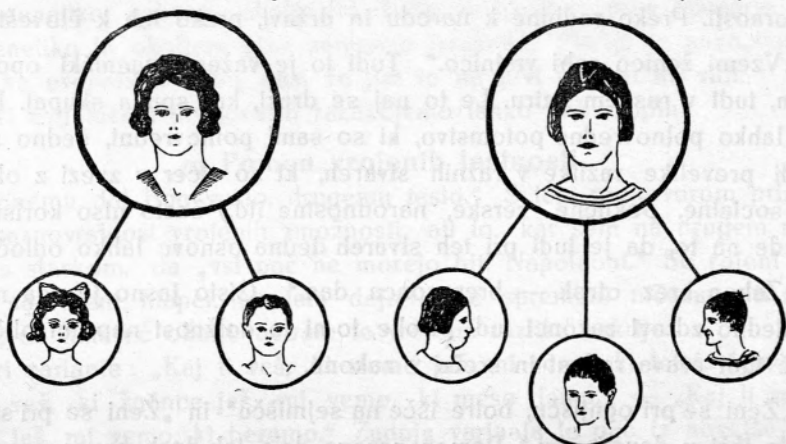

Slika 1. Na pomožni šoli je največ otrok iz mnogoštevilnih rodbin. (Iz: Škerlj: Soc. antrop. študija k vprašanju manjvrednega otroka. Zbornik Slov. Sol. Matice 1933).

„Ljudstvo se po svoji mladini vedno ponavlja.“ Torej posvečajmo posebno skrb svojemu potomstvu! Eden glavnih vidikov evgenike.

„Nememu detetu niti mati ne more pomoči.“ Tudi temu pregovoru moremo podložiti evgeniški smisel, če pomislimo, da je večina nemih (gluhonemih) dedno bolna. Niti mati jim ne more pomoči; ali ne bi bilo bolje, da jih sploh ni?

„Niti je malo eden, niti malo sedem.“ Gre za otroke. Res je tako: ako so polnovredni, dedno zdravih staršev, tudi sedem otrok ni preveč. Toda še edini otrok dedno bolnih ali manjvrednih staršev je odveč. Zato izbirajmo previdno svojega zakonskega druga, potem ko smo se vestno prepričali, ali smemo mi sami z mirno vestjo dati življenje novi generaciji! Danes je žal tako, da imajo večvredni manj otrok kakor manjvredni, v veliki meri radi tega, ker se prvi zavedajo svoje odgovornosti, dočim drugi nimajo niti te zmožnosti, kaj šele kakšne duševne zavore! (sl. 2.)

Slika 2. Pri nas je razmerje otrok normalnih mater proti otrokom manjvrednih kakor 2 : 3 v prid manjvrednim. (Iz: Škerlj: Soc.-antrop. štud. k vprašanju manjvrednega otroka. Zbornik Slov. Sol. Matice 1933).

Dve varianti; „Pozni otroci, gotove sirote.“ in „Pozni otroci, rane sirote.“ Torej ženi (odn. možu) se mlad(a)! To zahteva tudi pozitivna evgenika. Dolžnost občestva (države) je, da s primernimi gmojnimi sredstvi omogoči to važno evgeniško zahtevo. Sicer bo morale skrbeti za sirote. Ali je to ceneje? Zlasti v etičnem pogledu? Otroka naj vzgaja zdrava družina, ne pa zavodi!

„Prvi otrok je igračka, drugi je čačka, tretji je šele otrok.“ Tudi ta rek je evgeniško važen. „Sistem“ enega ali dveh otrok je pogubonosen za občestvo; imeti bi morali več otrok, vsaj 3 do 4, seveda pod pogojem 1. da smo sposobni vsilvariti dedno zdrave otroke in 2. da nam občestvo zagotovi zadostna gmočna sredstva. Kadar pa tega ni — in to je žal sedaj v večini t. zv. civiliziranih držav tako — takrat postane žalostno resničen naslednji rek:

„Prvi otrok je zlato, drugi srebro, tretji pa blato.“ Ne tudi za tretjega in četrtega otroka mora biti dovolj prostora v dedno zdravi rodbini! To zahteva evgenika v dobrobit občestva.

„Kdor ima veliko otrok, naj seje proso redko (da bo več pridelka za kašo); kdor pa ima veliko živine, naj ga seje pa gosto (da bo več slame).“ Zanimivo je pri tem ljudskem nasvetu, kako dobro je opazovano dejstvo, da ima bogati kmet (z mnogo živine) navadno malo otrok, revni pa veliko. Na možnost, da bi imel isti človek mnogo otrok in mnogo živine, tu niti ni mišljeno — ker je pač redka.

č) O vojni in miru

„Boljši en mir kot sto vojsk“. Da je vojna eden najnevarnejših sovražnikov človeštva, ker je izbor po vojni disgeniški, je vsem evgenikom jasno.

„Dobra ni kuga ni vojska“. Zanimivo primerjanje vojne s kugo, v ostalem pa po smislu isto, kakor prej.

„Smrt stare pokosi, mlade postreli“. Jako slikovito je izražen pogubonosni upliv vojne: „mlade postreli“. Vojna je skoraj najhujši disgeniški činiteelj pri t. zv. civiliziranih narodih. Najprej se na naborih odberejo najbolj zdravi, krepki mladi moške, ki bi morali imeti potomstvo, a potem jih t. zv. civilizirane države postrele in pohabijo na bojiščih. *Doma pa se neovirano množijo oni, ki niso bili sposobni. Za kaj? Za smrt! In ti — večinoma v enem ali drugem pogledu manjvredni in gotovo večina dedno manjvrednih — imajo prost izbor med ženskami, tudi med dedno zdravimi(!), in širijo svoje manjvredne, oškodovane dedne osnove v narodu. Če bo Evropa še nekaj časa delala po tem „sistemu“, potem mora priti pogin belih narodov od znotraj. Padanje rojstev polnovrednih članov v vseh „civiliziranih“ državah je znak protesta proti temu „sistemu“, prvi znak notranjega propada. Tudi tu čaka evgeniko in evgenike še težka, a človekoljubna, idealna naloga. Proti medsebojnemu pobijanju, za mir! Le v miru more zrasti zdravo, krepko potomstvo, ki nam zagotovi boljše bodočnost in dolg obstoj.*

d) Splošni evgeniški pregovori

„Človek se mora po ljudeh ravnati, ne ljudje po človeku“. Tu izraža narod važno evgeniško načelo: podreditev poedinca celoti, občestvu.

„Drevo pade, kamor visi“. Temu pregovoru lahko podložimo tudi evgeniški pomen, v tem smislu, da občestvo, ki živi disgeniško — in to velja žal za večino belih narodov! — nujno propade, ker je že na drugi strani svoje življenske krivulje. „Visi“ torej proti propadu.

„Kogar ni sram, s tem se ne pajdaši“. Važno svarilo, kajti „nesramnost“ je navadno vrojen defekt. Misli samo na prostitutke z njihovo etično manjvrednostjo!

„Sramežljivost jo temelj vseh čednosti“. Gotovo nas sramežljivost obvaruje pred marsikakim zlom. Toda „količina“ sramežljivosti je vsakomur vrojena. Tem bolj je z evgeniškega stališča važno, da na njo mislimo pri izberi zakonskega druga.

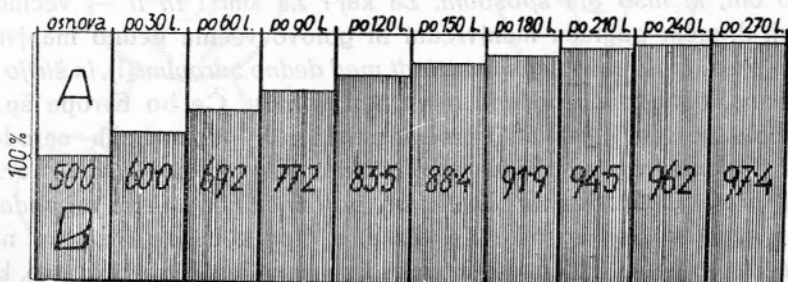
O snagi, ki je tako važen higienski in s tem tudi evgeniški činitelj, govore ti-le pregovori, ki se jih velja dobro zapomniti: „Snaga in red je pol zdravja“. — „Snaga in red vzdržujeta svet“. — „Snaga je Bogu draga“. — „Snaga je polovica blaga“. — „Snaga je pol zdravja in pol zadovoljnega življenja“. „Snaga ne sega samo do praga“. — „Snage ni, če so globe na strehi in gostači v hiši“.

e) Evgeniško delo in poprišča („Eugenica militans“)

„Gnilo jabolko je treba odstraniti od zdravih“. V evgeniki velja isto za človeka: slabo rodovino moramo od zdrave odločiti — problem negativnih evgeniških sredstev.

„Kadar je štrana enkrat zamotana, se več ne zravna“. To velja mutatis mutandis i za rodovnike i za dedne snovi v določenem občestvu. Smisel pregovora pa je *pravočasna preprečitev* „zamotanja“!

„Kdor hudim odpušča, dobrim škodi“. Če nadomestimo „hudim“ z „manjvrednim“, dobimo evgeniški smisel tega reka. Seveda spadajo med manjvredne često tudi „hudi“ (kriminalni tipi), in „odpuščati“ ni morda čisto dober izraz, kajti manjvrednim ne moremo „odpuščati“ njihovih vrcjenih napak. Toda če njihovo manjvrednost puščamo v nemar, škodimo polnovrednim ali „dobrim“, kakor pravi pregovor. Kajti manjvrednih je vedno več! (sl. 3.)

Slika 3. Če se množi skupina A le z dvema potomci in skupina B s tremi in če sta skupini od začetka enakoveli (50%), potem naraste skupina B na škodo skupine A v določenem časovnem razstoju tako kakor kaže ta slika. Kakor skupina B se množe manjvredni

„Kdor pomladi eno miš ubije, ubije jih sto“. Tudi v tem pregovoru je važno spoznanje, ki ga lahko uporabimo v evgeniki: *Pravočasen* boj proti manjvrednosti! Ne pustiti, da se oni, ki občestvu utegnejo škodovati šele plodijo in množijo, temveč že ploditev je treba preprečiti.

Dve varianti: „Kmet voli pari, Bog pa ljudi“. — „Krajinčan voli pari, Bog pa ljudi“. Ta pregovor nas spominja, da morda le ni prav, da pre-

puščamo „parjenje“ ljudi zgolj slučaj. Sicer obstoja res naravni izbor, toda če ga znamo smiselno uravnati pri „volih“, ga bi morali tudi pri človeku. Evgeniki služi ta pregovor, ki je morda celo nekoliko ironičen, samo kot konstatacija žalostnega dejstva zamujenega in zanemarjenega dela. Podoben je naslednje pregovor:

„Vinograd noče molitve, hoče motike“. To velja tudi za človeštvo v evgeniškem smislu. Ne prepuščajmo bodočnosti svojih potomcev samo slučaju, zanašajoč se, da „bo že Bog dal“. Kajti molitev lenuhov Bog ne podpira. Raje razumno delajmo po svojih spoznanjih. To je naša dolžnost! Kakor pravi drug pregovor: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal!

„Poučevati norca je toliko kakor zdraviti mrliča“. Globoko spoznanje, ki izraža prepričanje ljudstva, da okolje norca (evgeniško bi dostavili še „dednega“) ne more ozdraviti ali „spreobrniti“. Jasno je, da imamo samo eno možnost: *pravočasno preprečiti*, da bi se „norci“ rodili. Sredstva nam daje evgeniško delo.

„Zla trava hitro raste“. Že prej sem omenil, da imajo danes žal manjvredni več otrok kakor polnovredni. Ljudski pregovor govori o zli travi, ki hitro raste. Pri človeku (v civiliziranih državah belcev) je danes tako, da imajo dedno manjvredni tekem sto let nekako štiri in pol generacij, dočim imajo večvredni največ štiri, študirani (z univerzo) pa komaj tri. Število otrok se ravna v veliki meri po poročni starosti staršev, po čutu odgovornosti, po finančnem položaju itd. Vemo — in to po vsem tu navedenem ni čudno, — da imajo polno- in zlasti večvredni manj otrok kakor manjvredni (sl. 3.). Tako velja ta pregovor tudi za človeka.

„Železo kuj, dokler je žareče (ali: vroče)“. V evgeniškem pogledu je smisel tega znanega pregovora podoben onemu: „Kdor pomladi eno miš ubije, ubije jih sto“.

f) Proti smislu evgenike

„Siromaštvo mati zdravja“. Ta pregovor se evgeniško ne zdi utemeljiv, govori celo proti eksaktnim opazovanjem. Seveda je na drugi strani res, da siromaštvo z vsemi svojimi posledicami utrjuje — toda le dedno zdravega otroka. Drugi poginejo. S stališča izbora je siromaštvo strogo sito. Kar ostane, bi bilo gotovo zdravo, ako ne bi pomagale razne humanitarne ustanove, da se ohrani živo vse, kar je zadihalo zrak tega sveta. Če pa na eni strani delamo proti naravnemu izboru, moramo to — s prirodnega zrelišča — napako na drugi strani izravnati s proti-ukrepi.

„Veliko jih ljubi, toda malo snubi“. Evgeniški to ni pravilno. Vzemi ljubezen vedno resno, premišljuj mnogo o lastni vrednosti in vrednosti izvoljenke (izvoljenca); toda: „Malo, čim manj jih ljubi in le te snubi!“ Da še vedno pišem v množini? Da, ker gotovo ni nujno, da bi vsaka — tudi resna — ljubezen privedla do zaroke in vsaka zaroka do zakona. Misliti pa moramo tudi na možnost mlade vdovitve. Seveda bi bil evgeniški ideal: mlado se zaljubiti in isto ljubezen zasnuti in poročiti — tudi čim prej; seveda vse to z vidika dedno zdravega potomstva!

II. O alkoholu

— Da ljudstvo pozna pogubonosni upliv alkohola, spoznamo iz večine tu navedenih pregovorov. Razlage so pač večinoma nepotrebne.

„Bolje je bosa trnje mleti kakor pijanca (tudi: vdovca) vzeti“.

„Dobro je, dokler mož vino nosi, a napak, kadar vino moža nosi“. Dostavil bi le, „še boljše, če niti mož vina ne nosi!“

„Dobro jutro, rakija, zbogom pamet“.

„Grlo zapravi več hiš kakor vojska, grom in blisk“.

„Kdor po malem pije, veliko popije“. Dejstvo, ki ga često prezremo. Ali je n. pr. človek, ki izpije dnevno recimo 1 L vina, pijanec, tudi če ni nikoli pijan? Da, v evgeniškem smislu bomo mislili na to, da je alkoholik; kajti količina, ki jo tak človek dnevno popije in ki njemu osebno morda nič ne škoduje, lahko okvari dedno snov. Tudi od takih ljudi poznamo potomce s tipičnimi znaki, kakor jih najdemo pri mnogih otrocih odkritih pijancev — to so t. zv. „nervozni“ ljudje. Pojavijo se pa lahko tudi še manj vsečne oblike živčnih in nravstvenih anomalij, kakor histerija, psevdologija (lažnjivost), zločinstvenost, samomorilne in morilne misli itd.

„Kdor se z mokrim bratom družī, ne bo dolgo suh“. Jako dobro je opazovana afineteta teh ljudi — „vinskih bratcev“. Podobno je tudi pri prostitutkah. Primerjajmo tudi pregovor „Par para išče“.

„Kjer je žena pijanka, gre povodenj skozi hišo“.

„Majhen bi ostal, če bi pil žganje“. To je zanimiva misel, ki ji pa zaenkrat ne vem eksaktne podlage. Res je, da so otroci, ki hodijo na pomožno šolo, manjši kakor povpreček; okoli 80—90% teh otrok pa je neposrednih ali posrednih potomcev pijancev! Da alkohol upliva na dedno snov, da ji navadno škoduje, kakor tudi škoduje normalnemu razvoju, to je pač že dokaj gotovo (Blum, Fetscher, Herfort, Škerlj i. dr.).

„Pevec — pivec“ in „Piti in peti si je v rodu“; toda k temu moramo pristaviti, da nikakor ni vsak pevec pivec, toda skoro vsak pivec — večinoma žal — „pevec“.

„Pijanec ima tri lastnosti: moder je, močan in bogat“. Oster dovtip, bistro opazovano dejstvo bahaštva pijancev.

„Pijanka — ciganka“.

„Pijan kakor kmečka nevesta“. Toda tudi ta ne bi smela biti pijana!

„Pitje in kajenje ti krajšata življenje“. Ne vsem; zlasti o kajenju za ta del skoraj nimamo dokazov. Nevarnejše je morda oškodovanje dedne snovi. Tudi za ta del pa o nikotinu še ne vemo menda nič eksaktnega.

„Ta se je v žganju utopil“.

„Velik pijanec, dober delavec“. Ta pregovor je nastal pač v vinorodnih krajih, kajti sliši se bahaški. Stvarne podlage najbrže nima.

„Vino in žene store, da modri odpadejo“.

„Vino ni rado samo“.

„Vino še modreca znori“.

Pri ogromni večini teh pregovorov in rekov spoznamo, da je ljudstvo pravilno spoznalo „prijatelja“, ki se piše Alkohol; v mnogih opazimo fino ironijo. In vendar se na koncu vprašamo: Zakaj prav Slovenci toliko pijemo?? Mislimo vendar na naše potomstvo!

III. O zakonu

Marsikateri pregovor, ki smo ga navedli v prvem poglavju, bi spadal tudi sem. Toda navesti hočem samo nove:

Človek ni človek, dokler ga žena ne krsti“, ali „Mož ni človek, dokler ga žena ne krsti“.

„Pred zakonom golobica, v zakonu orlica“.

„Pred zakonom je pela, po zakonu jokala“.

„Zakonski stan je solzni dan“.

„Žena je vražja mreža“.

„Žena, ki nima rada mačke, tudi za moža ne mara“. Toda tudi: „Mož, ki ne mara kokoši, žene ne ljubi“.

„Žena niti gospodu ne sme dajati darila, ne da bi mož znal za to“.

„Žena pusta, mož gotovo pijanec“.

„Žena se v možu vidi“.

„Ženitev je uganitev“.

„O pustu so zrele neveste, v postu pa preste“.

Dasi nekateri teh pregovorov niso ravno vzpodbudni za zakon, prav teh vendar ne smemo vzeti preresno; v mnogih se izraža le dobrohotna hudomušnost. K pregovoru „Ženitev je uganitev“ bi z evgeniškega vidika dodali, da je naš smoter, da bodi ženitev vedno redkeje uganitev, vsaj z ozirom na dedno snov in po njej povzročene lastnosti.

IV. O rodbini

Tudi sem bi spadali nekateri že prej (v I. poglavju) navedeni pregovori, tako da je tu zbrano le nekaj novih:

„Bližnja žlahta — na enem soncu sušena plahta“. Ta v eni ali drugi varianti znani pregovor podčrtava slikovito (in najbrže podzavestno) enotnost, odn. veliko sličnost dedne snovi bližnjih sorodnikov.

„Deset umnih otrok — enajst sreč“. O pomenu mnogih, dedno zdravih otrok, smo slišali že na drugem mestu.

„Dober sosed je boljši kakor deset stricev“.

„Domače perilo naj se doma pere“.

„Mož ljubi zdravo ženo, brat bogato nevesto“.

„Še zajec rad teče tja, kjer se je izlegel“, ali „Vsak zajec na svoj dom leti“, ali „Vsaka ptica leti k svoji trumi“, ali „Vsaka ptica rada tja leti, kjer se izvali“.

„Vsaka vas ima svoj glas“, ali „Vsako selo ima svoj glas“. V mnogih vaseh, zlasti v prejšnjih časih, ko še ni bilo modernega prometa, so si bile vse hiše bolj ali manj v rodu.

„Žlahta vkup trahta“.

Mnogi pregovori se tičejo preko rodbine tudi še upliva dedne snovi in bi spadali prav lahko tudi pod zaglavje genetike. Z njimi naj zaključimo današnjo razpravico.

„Je Herodeževega rodú, ker ne dá nikomur poleg sebe živeti“.

„Kakršen oče, taka družina“. V kolikor se to ne tiče otrok, je oče za ostale člane družine seveda zgolj v vlogi okolja. Toda za otroke in druge krvne potomce ne!

„Kamor glava, tjakaj tudi rep“.

„Kar je baba nabrala, je vnukinja razdala“.

„Kar je iz Šent Vida, je malo prida; kar je pa okoli, pa nič ni bolji“. Tu je rodna povezanost morda le še malo bolj povdarjena kakor pri onih pregovorih o glasu vsake vasi.

„So si podobni, kakor bi jabolko razpolovil“. To bi sensu strictiori veljalo le za enojajčne dvojčke. Morda je zato druga varianta glede rodbine, odn. glede sorojencev boljša: „So si podobni kakor pokrajcarski pipci“.

„Tat, goljuf in ubijalec so si bratje“. To si lahko razložimo na podlagi pokvarjene dedne snovi, izvirajoče iz istih staršev.

„Tat in lažnik sta rojena brata“. Tu velja isto. K obema rekoma bi še pripomnil, da izražata ljudsko opazovanje o izvestni naravni (dedni) danosti kriminalnosti.

„Vsako selo svojo šego, vsaka hiša svojo čud“.

H koncu naj še enkrat povdarim — in ti pregovori so dokaz za to —, da je *tudi v našem preprostem ljudstvu smisel za evgeniko*. Samo graditi jo moramo na temeljih ljudskih globokih spoznanj in v ljudstvu razumljivi obliki!

Zusammenfassung:

Priv. Doz. Dr. Božo Škerlj: Die Eugenik in unserem Volks-Sprichwort. An Hand von volkstümlichen Sprichwörtern, Sprüchen usw. wird versucht, ein Programm der Eugenik zu geben, wie es im Volke verankert werden könnte. Im ersten Kapitel handelt es sich um ca 40 Sprichwörter (und deren Varianten), die einen eugenischen Sinn haben. Wir erkennen da Untergruppen, und zwar: a) Sprichwörter über den Wert der angeborenen (erblichen) Eigenschaften (z. B.: „Ein silberner Sattel macht noch kein gutes Pferd.“ oder „Dem einen gibt Gott das Ruder, dem andern die Axt.“); b) Sprichwörter über die Bedeutung und Aufgaben der Ehe (z. B. „Nimm dir ein Weib deiner Art.“). c) über die Nachkommenschaft (z. B. „Weder ein Kind ist zu wenig, noch sieben.“, denn es kommt eben auf die Qualität an.); d) über Frieden und Krieg (z. B. „Der Tod mäht die Alten, aber schiesst die Jungen.“ oder „Besser ein Friede als hundert Kriege.“) Die Bedeutung des Friedens, resp. die furchtbare dysgenische Wirkung des modernen Krieges, ist wohl jedem Eugeniker klar; f) einige allgemeinere Sprichwörter, wie z. B.: „Der Mensch muss sich nach den Leuten richten, nicht die Leute nach dem Menschen.“, worin das Prinzip der Unterordnung des Einzelnen schön zum Ausdruck kommt; g) über Aufgaben und Angriffspunkte der Eugenik (z. B. „Den faulen Apfel muss man von den gesunden scheiden.“ oder „Wer im Frühjahr eine Maus erschlägt, erschlägt hundert.“ oder „Die Ochsen paart der Bauer, die Menschen Gott.“ oder „Einen Narren unterrichten ist soviel wie einen Toten heilen“ oder „Der Weingarten will nicht Gebete, er will die Hacke“. Usw.); h) gegen die Eugenik ist das Sprichwort, welches in deutscher Wiedergabe in dieser Form bekannt ist: „Verliebe dich oft, verlobe dich selten, heirate niemals!“

Im zweiten Kapitel sind einige Sprichwörter über den Wein und die Wirkungen des Alkohols gesammelt; von Interesse sind vielleicht diese: „Wer immer wenig trinkt, trinkt viel.“ — „Klein würde ich bleiben, wenn ich Schnaps tränke.“ — „Der Wein macht sogar den Weisen nährisch.“ Das dritte Kapitel bringt Sprüche über die Ehe, das vierte endlich über die Familie. Von den letzteren berühren viele schon rein genetische Probleme; diese sollen aber bei anderer Gelegenheit besprochen werden. Aus der Fülle der volkstümlichen Sprichwörter über eugenische und verwandte Probleme möchte ich schließen, dass das Volk den eugenischen Bemühungen und Forderungen nicht fremd gegenüberstehen wird.

Zakonodaja

„Volk und Rasse“ IX/12, poroča o raznih državah, ki so „sledile nemškemu zgledu“ glede sterilizacijskega zakona. O Norveški in Švedski smo na tem mestu že večkrat poročali, prav tako tudi o osnutku Poljske. V Švici pa je večina zdravnikov na neki skupščini zahtevala sterilizacijski zakon: kakor znano ima doslej tak zakon v Švici samo kanton Waadt. Tudi Anglija se pripravlja na sterilizacijski zakon. Madžarska je baje že objavila sterilizacijski zakon, po katerem morejo biti slaboumni, duševno bolni, pijanci in zločinci po lastni privolitvi ali po privolitvi zakonitega zastopnika sterilizirani. Na Češkoslovaškem predvideva osnutek novega kazenskega zakona med drugim tudi posebne zavode za nevarne blaznike, slaboumeže in „strastneže“. Japonsko evgeniško društvo se bavi z osnutkom sterilizacijskega zakona ter pripravlja javno mnenje na potrebo takšnega zakona. Š.

About the sterilization laws, „Volk u. Rasse“ publishes that now there are new laws in Norway, Sweden and Hungary, and that they are prepared in Switzerland, Poland, England and Japan. In Czechoslovakia the new criminal bill foresees some eugenic measures.

Drobne vesti

Porast porok in porodov v Nemčiji. Nezaslišano v zgodovini človeštva je doslej bilo, da bi se pri že izumirajočih narodih, pri katerih padajo rojstva, število rojstev dvignilo s pomočjo tudi najstrožjih zakonskih odredb. Zakoni niso pomagali niti izumirajočim starim Grkom, niti Rimljanom. Zdi se torej, da gre v Nemčiji za nekaj več, kakor za mrtve predpise zakonov. Hitler je znal vzbuditi samozavest naroda, voljo naroda k življenju. In to, ta notranji preporod naroda, podprt po primerni zakonodaji, povzroča naraščanje porok in porodov. Številke, ki jih prinašamo v naslednjem, so posnete po „Volk und Rasse“ IX/12. V prvem četrtletju 1934 je bilo 46,2% več porok kakor v istem razdobju 1933. V 36 pruskih velemestih je bilo v istem razdobju 1934 celo 52,5% porok več! Rojstva so se pa pomnožila za 23,4%. V mestih z nad 15.000 prebivalci je bilo v prvem polletju 1934 36,1% več porok kakor v istem razdobju 1933. V občinah z

nad 100.000 prebivalci je naraslo število živo rojenih otrok od 11,2‰, v prvem četrtletju 1933 na 13,5‰, v istem razdobju 1934. V občinah z manj kakor 15.000 prebivalci pa so številke v istem razdobju 1933 18,3‰, 1934 pa 20,2‰. Vsekakor je ta porast rojstev edinstven. Toda: ali bo trajen? Ali je to res izraz in dokaz narodnega zaupanja v politično vodstvo Hitlerja, kakor sodi F. Burgdörfer? Toda Burgdörfer je bil doslej objektivni in hladen računar, tako da bo najbrže imel prav. Š.

V spoznanju, da so mesta, in zlasti velemesta evgeniške, odn. disgeniške grobnice naroda, se bavijo v Nemčiji z mislijo, da bi prestavili garnizije na deželo zato, da bi se kmečki sinovi po končani vojaški službi ne ženili z meščankami, kar se je doslej baje često dogajalo. Š.

Število dedno bolnih v Nemčiji in stroški, ki jih zanje izdajajo. Po poročilu v „Volk und Rasse“ (IX./11.) je — po Wagnerju — v Nemčiji pribl. 5.000 dedno slepih, kar znači 15—20‰ vseh slepih, dalje pribl. 50.000 dedno pohabljenih, kar znači 15—20‰ vseh pohabljenih, dalje imajo v Nemčiji pribl. 20.000 dedno gluhonemih, kar je približno polovica vseh gluhonemih, končno pribl. 230.000 dedno duševno pohabljenih, kar je ca 70‰ vseh takô bolnih in pri čemer je všteto pribl. 60.000 hudo slaboumnih. Lažje oblike slaboumnosti ima 250.000 ljudi, otrok, ki hodijo na pomožne šole, je 70.000. K vsem tem pa moramo prišteti še preko 200.000 pijancev in 400.000 psihopatov! Izguba na delovnih zaslužkih znaša zaradi dedno bolnih letno pribl. 300 milijonov RM. Za pravni postopek in policijo se potroši letno 250 milijonov RM. Dočim je bil l. 1870. na tisoč prebivalcev le eden v kakšnem zavodu, jih je danes na tisoč že 4,5! Skupni stroški za dedno bolne znašajo letno pribl. 1,2 milijarde RM ali — naši valuti — pribl. 20 milijard dinarjev, t. j. več kakor en letni proračun naše države. Ko vidimo ta števila, se pač ne moremo čuditi, da si hoče Nemčija z vsemi mogočimi ukrepi in zakoni to strašno breme olajšati na znosni minimum. Toda tudi pri nas to breme ni majhno in bo treba misliti na njegovo regulacijo! Š.

Zveza staršev mnogih otrok, ki ima v Nemčiji čim dalje večji upliv, je povzročila, da je nacionalno-socialistična stranka izdala v svarilo, ki opozarja vse one hišne gospodarje, ki bi se branili sprejeti družine z mnogimi otroki kot najemnike, da bo v bodoče, če bi se primeri odklonitve ponovili, postopala s strogimi represalijami. Za enkrat vodstvo stranke opozarja samo na to, da je odklonitev družin z mnogimi otroki proti populacijsko političnim smernicam in da se to smatra kot namerna motnja nove gradeče politike. Ker vemo, da se tudi pri nas dogajajo takšni neodgovorni primeri, bi kazalo morda o priliki tudi naše hišne gospodarje opozoriti na njihove državljanske dolžnosti napram družinam z mnogimi otroki. Jasno je, da mislimo tu zlasti ne dedno zdrave družine, kajti le te so potrebne vse podpore s strani javnosti. (Podatki iz Nemčije V. u. R. ib.) Š.

Število rojstev v Franciji pada nevzdržno. Tako poroča „De Standaard“ (Bruxelles 18. VI. 1934), da je bilo l. 1870 število porodov približno še en milijon, l. 1900 še 900.000, tik pred vojno 800.000, a leta 1933 samo še 682.680, torej za 40.000 manj, kakor l. 1932. Za Francijo je to tem neprijetneje, ker se število rojstev polagoma dviga i v Nemčiji i v Italiji. Razen tega so v francoskih številkah všeta rojstva tujih državljanov, ki tam stanujejo, in tudi takih, ki so bili pravkar naturalizirani, zlasti takih iz raznih kolonij. Torej ne gre za same belce! To število pa je potem res obupnomajhno in skoraj katastrofalno za bodočnost! (Podatki po V. u. R. ib.)

Š.

Little notes

In Germany, in the past year, the number of marriages and births increased. This seems to be the effect of people trusting the new political direction, because only by laws, in history, such an increasing of births is unknown.

About the number of hereditary sick persons in Germany and the expenses which are spent of them.

In Germany the society of parents with many children caused that the NSDAP. advised the landlords not to refuse to rent appartements to families with many children, because it would be against the political tendencies of the governmental party, to make difficulties to families with many children.

The number of births in France decreases from year to year. At the same time it increases little by little in Italy and in Germany.

Književnost

Iz tuje književnosti

Rüdin, prof. Dr. Ernst, „*Erblehre und Rassenhygiene im völkischen Staat.*“ — Lehmanns Verlag, München 1934., broš. RM. 14.—, vez. RM. 16.—

Čedna, skoraj 400 strani obsežna knjiga, sijajno opremljena, kakor običajno iz Lehmannove založbe, je zbirka, ki vsebuje 22 samostojnih poglavij oz. predavanj. Ta predavanja so imeli strokovnjaki na tečaju Nemškega raziskovališča za psihiatrijo v Münchenu od 8. do 16. jan. 1934. Tečaj je bil prirejen za nemške psihiatre kot navodilo, kako naj se izvaja znani državni zakon za preprečevanje dedno bolnega naraščaja z dne 14. julija 1933. Predavali so pravniki, en bolnik, večinoma zdravniki v upravni službi, zdravniki iz klinik, bolnišnic in kaznilnic, zdravniki-higieniki raznih strok. Knjiga je slavošpev plemenski higieni sploh in še prav posebej omenjenemu zakonu o sterilizaciji; obravnana je tudi kastracija, ki je določena v zakonu z dne 24. nov. 1933 zoper nevarne npravnosne zločince iz navade. Zanimivo je poglavje o kriminalni biologiji.

Dasi je knjiga spisana čisto v duhu novodobne nemške miselnosti in prizadevnosti, vendar nudi po svoji široki zasnovi in vzorno obdelani vsebini ves nauk o dedovanju in smernice, kako naj se preprečuje rodno izumiranje tudi v razmerah, kjer ni uzakonjena prisilna sterilizacija in kastracija. Zdravnik v splošni praksi ali v bolnicah in sličnih zavodih, pri social-

nih ustanovah, upravni in higienski službi, dobi v knjigi nešteto pobud in stvarnih navodil, kako naj s svoje strani pospešuje rodno čistost in omejuje rodno nakaznost. Zdravnik, ki je po svojem poklicu čuvar narodnega zdravja, ne sme te svoje dolžnosti zanemarjati, zakaj stara zapoved: *salus aegroti suprema lex esto*, se je razširila na: *salus populi!*

Če je veliki nemški narod tako zavzet za svojo bodočnost, ki je izražena v kakovosti in kolikosti naraščaja, kaj naj počnemo mi, ki smo sinovi majhnega, po vojnih in povojnih dogodkih tako kruto prizadetega naroda? Zdravnik, ki čuti z narodom in se zaveda svojega občestvenega poslanstva (poklica), ne more in ne sme mimo življenskih problemov, nanizanih v tej tehni knjigi, ki je teoretično zanimiva in nenavadno spodbudna po vnemi pisateljev za praktično udejstvovanje njihovih načel. Iz tega vidika bodi knjiga — *mutatis mutandis* — toplo priporočena vsem, ki jim je usoda našega naroda pri srcu, predvsem stanovskim tovarišem in tovarišicam.

Knjiga sestoji iz dveh delov. Prvi del: plemenskohigienska dejstva in smernice v ljudski državi (*Rassenhygienische Tatsachen und Richtlinien im völkischen Staat*) vsebuje bolj splošna, teoretska razglabljanja, drugi del: nauk o dedovanju, plemenska higiena in psihiatrija v ljudski državi (*Erblehre, Rassenhygiene und Psychiatrie im v. St.*) pa praktične vidike in konkretne predloge glede izvrševanja omenjega zakona.

Prvi del se lahko naroči kot posebna knjiga za ceno RM 2,80 za broširan in RM 4 za vezan izvod.

Dr. A. B.

Kässbacher, Dr. Max: *Die genealogischen Methoden als Grundlage der Erb-, Rassen- u. Konstitutionsforschung*. (Sammlung diagnostisch-therapeutischer Abhandlungen für den praktischen Arzt, Heft Nr. 46.) Verlag der Aerztlichen Rundschau (O. Gmelin), München, 1934. 51 strani, cena ni navedena. — Jako poučna knjižica, v kateri daje avtor na podlagi dolgoletne prakse navodila za sestavo rodovnikov. Rodovniki so podlaga za vsako evgeniško delo. Avtor razlikuje „genealoške“ in „biološke“, rodovnike. Kakor imajo Nemci težavo z imenom (Stammbaum, Ahnentafel, Sippschaftstafel), jo imamo tudi mi. „Rodovnik“ nam služi za enkrat še za vse, ima tudi to prednost, da ne pomenja „drevesa“, temveč da moremo pod „rodovnik“ razumeti približno to, kar je nemški „Sippschaftstafel“. Ob 27 slikah nam Kässbacher pokaže vse naloge, ki jih moremo rešiti z rodovnikom, pri čemer je povdarjen pomen dobrih fotografij. Vkljub temu, da knjižico lahko toplo priporočamo, ker skuša spraviti red in metode v genealoško delo, moramo omeniti tudi nekatere pomanjkljivosti, odn. priporočila manjše vrednosti. Da jih navedemo samo nekaj: Na strani 14. je pomota: človek nima 8 dedov in 16 pradedov, temveč 4 dede in 8 pradedov. Tudi z razlago t. zv. izgube dedov na straneh 17/18 ne moremo biti zadovoljni. Dalje ni prav, da računa avtor pri človeku le s 24 hromozomi (diploidnega števila) na str. 26., dasi sam pravi v opombi na str. 22., da „se danes sodi, da jih je pri človeku 48“. (Nb. je to število danes toliko kot dokazano, tudi fotografskim potom.) Končno se nam Czeličzerjeva

metoda ponazoritve rodovnikov, za katero se avtor najbolj ogreva, nikakor ne zdi najboljša, ker ni dovolj pregledna. Toda o tem bo treba o priliki povedati še kaj več. Jako nazorni pa sta sliki 22. in 23., ki kažeta medsebojno razmerje vseh krvnih sorodnikov in svaštva. Sploh — kakor rečeno — je v mali knjižici toliko dobrega, da je prej omenjene napake, ki bi se v morebitni drugi izdaji lahko popravile, ne kvajajo bistveno in jo lahko vsakomur priporočamo, kdor se hoče baviti z genealogijo. Naša želja je, da bi jih bilo čim več! S.

Zeitschrift für Rassenkunde. I./1, 1935, izdaja Prof. Egon Frh. v Eickstedt, zalaga F. Enke, Stuttgart, cena ene knjige RM 22.—. Pod vodstvom znamenitega prof. E. v. Eickstedta (Breslau) je začela izhajati v naslovu navedena znanstvena revija, ki bo prinašala poleg razprav iz rasologije tudi druge antropološke prispevke iz mejnih strok. Pri reviji sodelujejo strokovnjaki vsega sveta, tako da ima res mednarodni značaj — saj prinaša prispevke tudi v angleščini in francoščini. Izhajala bo v dveh knjigah letno (skupaj 6 zvezkov). Oprema je prvovrstna. Prvi zvezek, ki obsega 7 tiskovnih pol, prinaša naslednje originalne prispevke: Die Frage der arischen Herkunft der Polynesier (W. E. Mühlmann, Hamburg), The influence of economic conditions on the mixture of races (C. B. Davenport, Cold Spring Harbour), Die Mediterranen in Wales (E. Frh. v. Eickstedt, Breslau), Der heutige Stand der farbigen Gefahr (E. Schultz-Ewerth, Berlin), Reste alter Rassen-elemente in den Oasen der Sahara (R. Biasutti, Firenze), Tacitus über die Chatten (Schulten, Erlangen). Die Rassenforschung in Polen I. (I. Schwidetzky, Breslau). Zaglavje „Umschau und Fortschritte“ je namenjeno izmenjavi znanstvenih misli in izsledkov med strokovnjaki vsega sveta. Obširen je referatni del, ki poroča o novi literaturi, ki se tiče zlasti rasnih vprašanj. Končno je zaglavje „Nachrichten“ posvečeno kratkim poročilom o strokovnem delu vseh držav. V tej številki je tudi kratko poročilo iz Jugoslavije (od prof. M. Gavazija iz Zagreba). — Revija sicer za naše valutne prilike res ni poceni, je pa tako lepo razporejena in po svoji vsebini tako važna, da je svojega denarja vredna. Prof. v. Eickstedt, ki nam je lani dal krasno knjigo „Rassenkunde und Rassengeschichte der Menschheit“, nam je porok za objektivno vodstvo te prepotrebne revije, ki ji želimo mnogo uspeha v njenem poslanstvu! S.

Summaries:

As to new books and reviews

Rüdin, E.: *Erblehre und Rassenhygiene im völkischen Staat*, München 1934. A fascinating book, containing 22 articles written by various authors. It deals with the facts and principles of racial hygiene in today's Germany (part I) and, in the second part, gives the fundamentals of genetics, racial hygiene and psychiatry. It can be recommended to anybody interested in eugenics.

Kässbacher Max: *„Die genealogischen Methoden als Grundlage der Erb-, Rassen- und Konstitutionsforschung“*. München 1934. The author deals shortly with genealogical and biological pedigrees. By means of 27 illustrations the methods of genealogy are plainly discussed. It may, however, be noted that Czelitzers method of representing pedigrees, that is recommended by the Author, is not the clearest and best one.

„*Zeitschrift für Rassenkunde*“, edited by Prof. v. Eickstedt. An exciting well edited international periodical, filling a gap that has been felt most disagreeably. Its high standard is warranted by the name of the Editor whose manual „*Rassenkunde und Rassengeschichte der Menschheit*“ has won well-merited recognition. We wish the best of success to the new periodical as well as to its Editor and Publisher (F. Enke, Stuttgart).

Vabilo gg. sotrudnikom

Urednik „Evgenike“ prosi vse gg. zdravnike in biologe, zlasti one, ki se bavijo z evgeniko, genetiko, genealogijo in podobnimi vprašanji, k sotrudištvu. „Evgenika“ hoče in mora biti pestra, da bo čim bolj proniknila v narod, ki je evgeniške vzgoje tako zelo potreben. Dobrodošla bodo vsa lastna opazovanja kakor tudi referati. V „Evgeniki“ je mesto za priobčitev zanimivih rodovnikov, ki jih prav lahko nabere in sestavi tudi lajik s primerno vestnostjo. Gg. sotrudniki naj se ravnajo po navodilih, ki so natisnjena na tej strani.

Urednik „Evgenike.“

10 navodil gg. sotrudnikom

1. Za vsebino vseh prispevkov so odgovorni gg. sotrudniki. Obseg originalnih prispevkov ne presegaj 10 strojepisnih strani.

2. Prispevki morajo biti pisani strokovno, a v dobrem, lahko razumljivem jeziku s čim manjšo uporabo tujk. V slovenskih prispevkih bo urednik skrbel za čim enotnejšo terminologijo. Vzpodbude in predlogi za ta del bodo vedno dobrodošli.

3. Gg. sotrudniki se naprošajo, da napišejo svoje *prispevke vedno le na eni strani papirja*, po možnosti s strojem. Ev. potrebni grafikoni naj bodo jasni, črno tuširani. Fotografije naj se pošljejo le primerno trdo kopirane.

4. Prvo korekturo originalnih prispevkov opravi vsak avtor sam. Korekturo naj vrne čimprej naravnost tiskarni „Sava“, Kranj (Dravska ban.)

5. Vsak originalen prispevek, ki je pisan lahko v slovenščini, imej *resumé v angleščini, francoščini ali nemščini*. Dobri resuméji povzdignejo mednarodno ceno prispevka in lista. Uporabljena literatura naj se navede koncem prispevka s točnimi bibliografskimi podatki, da je kontrola vedno mogoča.

6. Honorarjev za prispevke za enkrat ne moremo plačevati, pač pa dobi avtor originalnega prispevka po *10 separatnih odtiskov zastonj, nadaljnih 40 pa po originalni ceni*. Avtor naj pravočasno (ob vrnitvi korekture) sporoči celotno število zahtevanih separatnih odtiskov ter naj zaprosi upravo Zdravniškega Vestnika za proračun zanje.

7. Vsi časovno vezani prispevki naj se pošljejo najkasneje do 10 onega meseca, ko izide prihodnja številka „Evgenike“

8. Urednik si pridržuje pravico, da odloči o času priobčitve kakšnega originalnega prispevka. Razume se pa, da bo vsak sposoben prispevek objavljen, čim bo mogoče.

9. Rokopisi se bodo vračali le na zahtevo avtorja, ki naj *na koncu rokopisa navede vedno svoj natančen naslov*.

10. Vsi dopisi in rokopisi za „Evgeniko“ naj se naslovijo na urednika : Priv. doc. dr. B. Škerlj, Ljubljana, Gajeva 8/VI.

Ta številka je bila zaključena dne 8. febr. 1935, prihodnja se zaključi dne 10. aprila t. l.

Urejuje priv. doc. dr. B. Škerlj, Ljubljana